

Barns erfaringer med konfliktfylte samlivsbrudd

Hensikten med den foreliggende undersøkelsen var å undersøke barns erfaringer med foreldrenes konflikter. Vi ønsket å belyse hvordan barna forsto og fortolket konflikter og hvordan de selv reagerte på dem. Det er ikke de antatt «normale» konflikter som er undersøkt. Barna som inngikk i undersøkelsen, hadde alle vært del av en barnefordelingssak som hadde vært ført for domstolen.

...

De fleste barn i denne undersøkelsen preges av negative følelser langs fire forskjellige følelsesspekter: aggressive, engstelige og depressive følelser, og skam og skyldfølelse. Styrken i det de uttrykker, sier noe om hvor viktig foreldrekonflikten er for dem. Gjennomgående vektlegger barna opplevelsene som belastende for sin livssituasjon også mange år etter selve samlivsbruddet.

...

Denne undersøkelsen indikerer at barn ikke kan beskytte seg mot foreldrenes konflikter, selv om domstolen har tatt det formelle ansvaret for barnefordelingen. For noen barn har domstolsprosessen bidratt til opplevelser av ikke å ha bli sett eller hørt i spørsmål som har stor betydning for deres livskvalitet og framtidsutsikter. For de fleste barna oppleves domstolens behandling av konflikten, og selve beslutningen, som mindre betydningsfullt. Det er den stadig pågående konflikten mellom foreldrene barna er opptatt av og som de ikke unnslipper. Foreldrenes rett til å være i konflikt har fått forrang framfor plikten som foreldre. Barna opplever at de i liten grad blir sett og hørt av foreldrene.

«Det er den stadig pågående konflikten mellom foreldrene barna er opptatt av og som de ikke unnslipper»

Det er ikke slik at «tiden leger alle sår». Tvert om er det flere av barna som har sterkere aggressive følelser overfor en av foreldrene etter som årene har gått. Reaksjonen har ført barna inn i en hverdag mer preget av tristhet og resignasjon. Følelsene deres kan betraktes som reaksjoner på blokkering av grunnleggende psykologisk behov som over tid er til skade for deres utvikling og livskvalitet. Det viktigste tiltaket vil derfor være at foreldrene klarer å håndtere uenighet på en konstruktiv måte. Selv om vi i denne

undersøkelsen ikke kan si noe om hva som er årsak eller virkning, er det grunn til å stille spørsmål om rettssaker i det hele tatt er hensiktsmessig ved foreldrekonflikter. En rettssak inviterer nemlig partene til konkurrerende atferd, en atferd som kan virke ødeleggende på forholdet mellom partene, selv om saken løses. Siden man ikke kan oppløse et foreldreskap, er det viktig å legge til rette for måter å håndtere konflikter på som tar hensyn til dette og til barns avhengighet av et funksjonelt foreldreskap. En vei å gå kan være å styrke meklingsordningen slik at rettssak blir et sjeldnere alternativ.

For barn som likevel kommer i en liknende situasjon som disse barna, kan det være til hjelp at de gjennom møter med andre barn med liknende livserfaringer får bearbeidet sine opplevelser.

Fra Per Are Rød, Tor-Johan Ekeleand og Frode Thuens fagartikkel «Barns erfaringer med konfliktfylte samlivsbrudd: Problemforståelse og følelsesmessige reaksjoner», mai 2008

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 55, nummer 8, 2017, side 741